

Uredništvo:

Schillerjeva cesta št. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uravljajo.

NARODNI**DNEVNIK****Upravništvo:**

Schillerjeva cesta št. 3.

Naročnina znaša za avstro-

ogerske dežele:

celoletno . . . K 25.—

polletno . . . K 12.50

četrtletno . . . K 6.80

mesечно . . . K 2.10

Za Nemčijo:

celoletno . . . K 25.—

za vse druge de-

žele i. Ameriko K 30.—

Naročnina se pošilja vnaprej.

Za oglase (inzerate) se

plačuje od četrstopenjske

petit vrste po 12 h, za

večkrat natis primereh

popust.

Posamezna šte. stane 10 h.

Štev. 71.

Telefonska številka 65.

Celje, v torek, dne 30. marca 1909.

Čekovni račun 48.817.

Leto I.

**Glavni zbor
Narod. stranke**

se vrši na Cvetno nedeljo, dne
4. aprila ob 11. uri dopoldne v
celjskem „Narodnem domu“. Na
dnevnom redu so

deželnozborske volitve.

Stranka stoji pred resno odlo-
čitvijo, zato pozivamo nujno svoje
sodelavce, da pridejo v velikem
številu v Celje.

Agitirajte za udeležbo!

**Avstroslavizem in kleri-
kalizem.**

Pod tem naslovom so prinesli „Na-
rodni Listy“ od 26. tm. članek, ki jako
dobro in točno opisuje ulogo katoli-
škega klerikalizma v jugoslovanski
ideji ter politični in kulturni pomen te
struje v razvoju jugoslovanskih naro-
dov. Tudi mi smo v raznih člankih in
ob raznih prilikah kazali in dokazali,
da ima klerikalizem svoje posebne cilje
in namene, ki so od narodnih, kultur-
nih in gospodarskih ciljev ne samo slo-
venskih ampak vseh narodov bistveno
različni; skušali smo dokazati, da je
klerikalizem vsakemu narodu nekaj
tujega. „Nar. Listy“ so v omenjenem
članku prinesli za to nov prispevek,
zato ga dajemo tu svojim čitateljem.

„Obe velesili, o katerih se je
najbolj dvomilo, da bode izrazili svoje
soglasje s priklapljenjem Bosne in Her-
cegovine, Rusija in Anglija, sta se za-
čeli prijazniti z gotovim dejstvom. (Ru-
sija se je pod pritiskom Berlina že po-
polnoma z njim sprijaznila). Pa še pri-

jaznejše za aneksijo so se razvile no-
tranje razmere v Avstriji in na Ogr-
skem.

O tem, da ogrski parlament ne bo
delal priklapljenju nikakih težav, ako
se s kako pripomojo na stare ogrske
pravice vstreže madžarskim imperiali-
stičnim aspiracijam, sploh ni bilo dvo-
ma. Aneksija so na Ogrskem dejanski
sprejeli s splošnim navdušenjem. Težave
je bilo mogoče pričakovati samo od
strani onih avstrijskih Slovanov, kateri
so na lanski slovanski konferenci v
Pragi priznali načelo, da ima vsak slo-
vanski narod pravico do svobodnega
kulturnega in gospodarskega razvoja.
Ker avstrijska uprava zasedenih dežel
ni temu načelu ustrezala, je bilo mo-
goče pričakovati odpor proti priklap-
ljenju vsaj od onih slovanskih krogov,
kateri so se vdeležili lanskega zbli-
žanja.

To pričakovanje se je pa popol-
noma izjalovilo. Proti vseslovanski misli
se je uveljavil avstroslavizem ter je v
zvezi s katoliškim klerikalizmom zma-
gal nad vseslovansko mislijo. Priklap-
ljenje je postalo poskusni kamen slo-
vanske dozorelosti v tej državi — in
ta dozorelost ni skušnje prestala. Stara
ovira, razlika veroizpovedanj, se je po-
kazala nad površjem in poskusi o skup-
nem postopanju avstrijskih Slovanov
so se razbili.

Na političnem observatoriju na
Dunaju so boljše ocenili moč struj in
stremeljenj, učinkujočih v slovanskem
svetu, nego optimistični graditelji kul-
turnega edinstva slovanskega, in ko
jim je šlo za to, da bi pridobili av-
strijske, po večini katoliške Slovane, so
smelo položili vago na katoliško Hrvat-
sko proti pravoslavni Srbiji, na kato-
liško latinico proti pravoslavni cirilici,
kakor to jasno dokazuje zagrebški pro-
ces proti srbskim „veleizdajcem“, ki
stoji v najtesnejši zvezi z aneksijo.
(To zvezo je priznal tudi „Slovenec“

v uvodnem članku ob začetku „vele-
izdajniške“ pravde).

Ko sta po manifestu od 5. oktobra
pravoslavna Srbija in Črnagora zasto-
kali, da jima „e aneksija presekala
žile, ki jih vežejo s srcem srbstva, z
Bosno in Hercegovino, odzvale so se
jima v tej državi simpatično samo češke
in slovenske liberalne stranke. Hrvatje,
videči v aneksiji izpolnitev vsaj enega
dela svojih starodavnih sanj o združe-
nju Bosne z Dalmacijo in Hrvatsko v
eno državno skupino, niso imeli proti
temu kaj ugovarjati. Klerikalni Slo-
venci so brez odpora izrazili svoje so-
glasje in Poljaki so sprejeli aneksijo
naravnost z navdušenjem. To poljsko
navdušenje za priklapljenje po večini
srbskih dežel nam pojasnjuje, zakaj
poljski časopisi iz Galicije z edino iz-
jemo demokratične „Nowe Reforme“
nimajo o zagrebškem procesu drugih
poročil ko ona, katera jim pošilja
ogrski tiskovni bureau. Poljaki vedo,
da v Zagrebu ne gre za veleizdajstvo
— razvoj dosedanjega že nad tri tedne
trajajočega zasliševanja prič je to do-
kazal — ampak za to, da se poniža in
oblači srbsko ime, srbska vera, srbsko
pismo, in proti temu nimajo katoliški
Poljaki kaj ugovarjati.

Očividno povdarjanje slovenskega
katolicizma proti pravoslavju dodaje od
aneksije sem poguma zagovornikom av-
stroslavizma proti dozdevnemu in izmi-
šljenemu rusoslavizmu. V zadnjem času
smo čitali v raznih slovanskih listih
izjave, ki bi bile pred pol leta pač
težko mogoče. Ljubljanski organ dr.
Šusteršiča proglašava Avstrijo za slov-
anski Piemont, ki je prisiljen braniti se
na severu proti Rusiji na jugu proti
balkanskim Slovanom, kakor da bi gro-
zila Avstriji od pravoslavnih Slovanov
kaka nevarnost. Hrvatski exradikalec
(sedanji klerikalni „kmetski zvezar“) Stjepan Radić, je potoval navlaš v
Petrograd, da bi nevedne Ruse pončil,

kako kulturno delo izvršuje Avstrija v
zasedenih deželah, katere so bile pa s
priklapljenjem rešene iz nevarnosti, da
se ne utope v nekulturni in pokvarjeni
srbski državi. (G. Radić je imel na Ru-
skem prav malo uspeha, njegova pre-
davanja so naletela povsod na oster
odpor poslušalstva.) Dosledni pristaši
avstroslavizma, avstrijski Poljaki, imajo
gotov načrt, kako bi se dala skleniti
rusko-poljska zveza, ki bi omogočila
kulturno zedinjenje vseh Slovanov, pa
samo pod tem pogojem, da bode odprta
prosta pot uplivu zapadnega, katoli-
škega slovanstva na vzhodnje pravo-
slavno slovanstvo. Poljaki imenujejo to
„širiti zapadno kulturo na vzhodu“,
razumejo pa pod tem širjenje rimskega
katolištva na škodo pravoslavja. (Tu
opozarjamo tudi na okolnost, da je bil
na katoliškem shodu na Velehradu usta-
novljen Cirilo-Methodijski apostolat, ki
ima nalogo „pospeševati koristi kato-
ličanov“ na Balkanu, z drugimi besedami, delati katoliško propagando med
pravoslavni in mohamedanskimi Srbi
in Bolgari. Delovanje škofa Stadlerja
govori jasno dovolj o tem. Tudi na ta
zakrit namen novega apostolata smo
koj ob njega vstanovitvi slovenska ob-
činstvo v „Domovini“ opozorili).

Avstroslavizem združen s katoli-
škim klerikalizmom, pa zdaj zato smelo
dviga svojo glavo, ker ima naizdatnejšo
podporo v vladi in v odločujočih du-
najskih krogih. Avstrijski parlament je
sicer več nego do polovice kršč. soci-
jalen ali pa izrecno klerikalen. V vlado
prodira po vsaki rekonstrukciji če dalje
več klerikalnih elementov in brzokone
se oni politiki ne motijo, ki trdijo, da
je bar. Bienert samo Janez Krstnik,
ki pripravlja pot dr. Weisskirchnerju,
ki ima priti za njim.

Ta članek daje misliti ter nam
kaže, kam prav za prav merijo naši
klerikalci, ki si prizadevajo postaviti
vse, prav vse na konfesionalno stališče:

LISTEK.**Izlet gospoda Broučka v
15. stoletje.**

Češki spisal Svatopluk Čech. — Poslovenil
Stanko Svetina. Dalje.

Tam ima eden grbo na hrbtu,
prav tako kot hišo in tukajle krevlja
siv ded; morda bodo tudi naši domo-
branci izgledali drugače! Pri tem je
prišlo gospodu Broučku na um, da bi
pravzaprav moral vedeti, kdaj se bode
končala ta vstaja proti kralju Sig-
mundu. To bi mogel dobiti v vsaki
češki zgodovinski knjigi. Toda tukaj
nima zgodovinske knjige in v svojem
spominu najde samo površna in nedo-
ločena data, iz katerih ve z gotovostjo
samo to, da je slepi vodnik Taboritov
mnogokrat natepel Nemce in da ni bil
sam nikdar poražen. Toda obenem mu
je prišla na misel tudi storija, kako
je baje dal nekoč Žižka, ko je prišel
na neki gori v zadrego, prikovati ko-
njem podkve narobe in je v tmi utekel

sovražnikom, ki ga niso mogli slediti
po stopinjah njegove konjice. Kdo ve,
če ni bilo to prav na ti Vitkovi gori
in če se ne izmuzne Žižka zvito s
svojimi Taboriti Sigmundu in ne pre-
pusti Prage sami sebi, katero pa potem
križarska vojska igraje dobi?! Gospod
Brouček je bil sedaj silno nezadovol-
jen, ker ni dobil v šoli dobrega pouka
o domači zgodovini in prisegal je, —
ako se vrne v devetnajsto stoletje —
da naščuva Klapzuba, naj spiše „Po-
slano“ za novine, v katerem pozove
češki poslaniški klub, da bi pridjal v
novi Liechtensteinov šolski zakonik od-
stavek, da se mora na čeških šolah
posebno temeljito poučevati husitsko
zgodovino.

Janko od zvona je pokazal gostu
nekatero odlične hetmane, kneze in
druge osebe tam doli v gruči in mu
je na njegovo vprašanje pojasnil, da
je ono svetlo kolo z žarki, ki moli na
žrdi nad malim številom knezov, veli-
častna svetost. Gospod Brouček je
zmajal z glavo in se je čudil husitski
monštranci, potem pa je vprašal dalje,

kake poveljnike ima ta vstaška vojska
in ko ga je Domšik čudno pogledal,
mu je razložil svoje vprašanje z jas-
nejšim dodatkom, v kakem jeziku da
zapovedujejo husitski častniki (pri tem
naslovu se je zaničljivo nasmehnil)
svojemu moštvu.

Tu pa se je še le Staročeh ves
zavzel.

„Ali se ti je pamet zmešala, da
vprašuješ take stvari?“ je zaklical.
„V kakem jeziku naj nam bi zapove-
dovali, če ne v našem? Reci, kje na
širnem svetu govorijo hetmani vo-
jaštvu v jeziku, katerega ne razume
njih ljudstvo?“

Gospod Brouček je potihoma in
sumljivo zažvižgal, toda spomnil je le,
da boj s pošteno vajeno in izvežbano
vojsko ne bode igrača. Domšik pa je
dokazal, da bode boj najbrže težaven
zaradi velike premoči sovražnikov in
je pončil gosta, da praško ljudstvo v
vojnih stvareh ni tako neizvežbano,
kakor on misli. Saj se tu vsak od
mladega uri v orožju in meščanstvo
mora ne le braniti svoje mesto, ampak

ima tudi dolžnost udeleževati se do-
mačih bojev, v manjših z najetimi pla-
čanci, v težjih vsak zase. Že za go-
sposkih uporov, za kralja Vaclava, se
je moralo večkrat zagrabiti za orožje
in od njegove smrti naprej se zdi, da
je postala Praga skoro stalen vojni
tabor; lani in letos so pokazali meščani
svojo hrabrost v bojih s kraljevskimi
posadkami na Praškem gradu in na
Višegradu, in v tem mesecu slavijo
obletnico zmagovitega spopada z voj-
sko, Prago oblegajočo. Tudi kmečko
ljudstvo se je že izvežbalo v boju in
čeprav je imelo samo cepce in sulice,
vendar se je že večkrat z vspehom
vstavljalo močnejšemu in bolj oboro-
ženemu sovražniku. Izmed vodnikov
pa se je posebno izkazal Žižka, ki je
porazil lani s tremi stotinami svojih
ljudi dva tisoč vojakov Švambergovih
pri Nekmeru, letos v marcu ravnotako
ogromno premoč prevzetnih železnih
gospodov pri Sudomeru in v maju
trojno vojsko kraljevo na Pofiču ob
Sazavi.

Dalje prih.

vstvarili so „kmečko zvezo“ na katoliški podlagi, snujejo katoliške posojilnice in zadruge, katoliška izobraževalna društva, katoliške telovadne odseke, katoliška delavska društva, o katoliških mladeniških in deviških bratovščinah ne govorimo. Čemu neki to povdaranje katolištva v strokah, ki nimajo s konfesijo nikake zveze; zakaj se delijo ti slovenski „katoličani“ na gospodarskem političnem in kulturnem polju od neklerikalnih Slovencev, dočim se družijo z nemškimi klerikalci in sklepajo z njimi najtesnejše politične zveze, kakor nam pričajo volitve na Koroškem, tajno zavezništvo z Luegerjevimi kršč. soc. v parlamentu itd. Komu služi ta stranka, slovenskemu narodu — ali Slovincem sovražnemu in pogubnemu rimskemu klerikalizmu? In komu bode služil verski konflikt med jugoslovanskimi narodi? Ali niso Jugoslovani že dovolj politično in kulturno razcepljeni, ali treba to razcepljenost še bolj poglobljati? Komu služi, kdor to dela in to tako vstrajno in dosledno dela, kakor naši in hrvatski klerikalci? O tem treba resno misliti.

Politična kronika.

O predvelikonočnem zasedanju parlamenta piše „Čas“: „Bilo je tiho, bolj tiho nego se je pričakovalo in javnost se je malo zanj zanimala, ker je bila vsa pozornost obrnjena na vojno nevarnost, pod katere ne baš prijaznim vplivom je stala tudi zbornica. Vlada je dosegla od parlamenta vse, kar je od njega zahtevala in več nego je pričakovala; sprejeta sta bila oba vladna predloga o rekrutih in o poddržavljenju železnic, pooblastilni zakon ter vrsta manjših predlogov. Opozicija čeških radikalcev in Slovanske jednote se je omejila na vložitev nekoliko nujnih predlogov, ki so pa bili strogo stvarnega in ne obstrukcijskega značaja. Eden teh, nujni predlog posl. Stranskega o neodvisnosti sodnikov (afeta Flesch), je dobil v zbornici absolutno večino in je spravil vladno v položaj, iz katerega bi bila v zares ustavni državi parcijelna kriza kabineta edin mogoč izhod; v Avstriji pa, ki ima sicer ljudski parlament, ki pa še vedno ni v resnici ustavna država, je smela vlada — v soglasju z večino parlamenta! — ta položaj ignorirati. Drugi, nujni predlog, ki ga je stavil dr. Kramář, proti neustavnemu izdajanju blagajniških nakaznic, je ostal sicer v manjšini, pa vladna večina je bila prav neznačajna in njen pomen je tem manjši, ako pomislimo, kak pritisk je razvila vlada na poslance, da bi glasovali proti Kramářevemu predlogu. Zadovoljnost vlade ni torej z baš završeno parlamentarno sesijo čisto neskaljena. To pa še ni razlog, da bi bili zadovoljni mi, ako baš nočemo sami sebe mamiti. Prvi akt opozicije čeških strank in Slovanske jednote je končal tako, da danes ne more nikdo reči, je li Slovanska jednota za zaresno opozicijo, ali za opozicijsko igro ali za samo geslo — glavna stvar je pa ta, da manjka tej opoziciji določeni pozitivni program in sporazumljenje o pogojih skupnega postopanja. Tudi opozicija mora vedeti, kaj hoče in četudi smo v zadnjem času večkrat slišali, da ni modro že v naprej določati taktiko, ker ne moremo v naprej vedeti, kaj se bode godilo, kakoršen bode položaj in ako se ne bodo opozicijske stranke videle primorane premeniti fronto itd. — vendar ne smemo tega tako razumeti, da bi morale stranke že v naprej resignirati na to, da bi si prizadevale že v naprej položaj pripravljati in voditi ter da

bi politika svobodne roke pomenila toliko, kakor politična nedoslednost.“ Svoj članek končuje „Čas“ z besedami nanašajočimi se na Slovansko jednoto: „Tudi med prijatelji in prav med prijatelji mora veljati pravilo: Clara pacta.“

„N. Fr. Presse“ je dne 27. t. m. pisala:

„Slovanska jednota se je ustrašila svojega lastnega programa in je svojo na katastrofo preračunjeno politiko samo fingirala. Zveza nekaterih slovanskih skupin v eno jednoto, ki je bila ustvarjena, da bi okrepila politiko Čehov, je vodila k nasprotnim posledicam, kajti češka pest je bila zadrževana po ostalih slovanskih skupinah, katere so se bale odgovornosti pasti monarhiji v tilnik baš sedaj.“

Pri glasovanju o rekrutih je delala Slovanska jednota utis razpršenega tabora.

Za „liberalno“ „N. Fr. Pr.“ je karakteristično, da istoveti Bienthovo vladno z monarhijo, tako dela tudi „Slovenec“ in ostali klerikalci. To je stvar te gospode same, na pametnega človeka tako zamenjavanje pojmov ne bo imelo nikakega upliva.

V ogrskem parlamentu je interpeliral posl. Rakovszky: 1. Jeli ministerski predsednik pripravljen razložiti naše odnose s Srbijo? 2. Jeli pripravljen uporabiti svoj ustavni upliv, da se napravi sedanjim neznosnim razmeram čim prej konec bodisi s tem, da se zavaruje stalen mir ali da čim bolj pospeši začetek vojske? Dr. Werkerle bo jutri odgovoril na to interpelacijo. Rakovszky je član klerikalne ljudske stranke in nov živ dokaz, da so klerikalci vseh narodnosti najvnetejši apostoli — vojske.

Konec avstro-srbskega spora.

Skupština je vzela na znanje odpoved princa Jurija na prestolonasledstvo. Princ Aleksander je bil proglašen za prestolonaslednika. Doseženo je sporazumljenje z velesilami. Izdan je ukaz, ki preklicuje poklic rezervistov pod orožje. To so nakratko najvažnejši dogodki baš minole nedelje, ki so napravili konec vsej negotovosti, v kateri smo živeli ne samo v A. O. in na Srbskem, ampak v celi Evropi.

Ko je bila otvorena seja in so se prečitale vloge, da predsednik skupštine Jovanović na znanje, da ga je ministerski predsednik obvestil, da je prestolonaslednik odstopil in prosil, naj postavi to na dnevni red skupštine. V tem trenutku so vstopili v dvorano ministri. Ministerski predsednik Novaković prečita odpoved princa Jurija, zapisnik o včerajšnjem ministerskem svetu ter kraljevo ročno pismo ministerskemu predsedniku, kateremu daje na znanje, da je prestolonaslednik Jurij odstopil ter izraža kraljevo voljo, da naj proglasi princa Aleksandra za prestolonaslednika. Med čitanjem teh aktov so začeli zvoniti v bližnji cerkvi. Predsednik Jovanović predlaga, naj skupština vzame na znanje akte, ki jih je minist. predsednik baš prečital. Ta predlog je s splošnim odobravanjem sprejet. To je predsednik Jovanović konstatiral. Proti temu je protestiral samo posl. Marković, češ, da je to protiustavno. Izdana je bila posebna izdaja uradnega lista, ki prinaša proglas kralja Petra, v katerem pravi, da se je njegov najstarejši sin radovoljno odrekel pravicam prestolonasledstva, da je on (kralj) zaslišavši ministerski in državni svet to odpoved sprejel in prenesel pravice prestolonasledstva na princa Aleksandra.

Ta proglas so podpisali vsi ministri. V tej posebni izdaji je objavljen tudi zapisnik dotičnega ministerskega sveta, odpoved princa Jurija, ročno pismo kralja Petra na skup-

štino ter izjava skupštine, s katero jemlje prameno v prestolonasledstvu na znanje. Prebivalstvo je popolnoma mirno.

Vsi listi pišejo o teh dogodkih. Mladoradikalni „Dnevni list“ prav neprijazno piše o bivšem prestolonasledniku ter pravi, da je prava sreča za Srbijo, da je odstranjen. „Zvon“ pravi, da pride po rešitvi avstro-srbskega spora dinastično vprašanje na dnevni red ter zaključuje svoj članek z besedami: Kdor je nezmožen, naj gre.

Sporazumljenje med velesilami. — Angleški poslanik na Dunaju je dal v nedeljo baronu Aehrenthalu na znanje, da so se vse velesile sporazumele glede skupnega koraka, ki ga bodo jutri storile v Belemgradu. Zastopniki velesil bodo srbski vladi svetovali, naj da na Dunaju ono izjavo, ki je bila določena med A. O. in ostalimi velesilami. Tudi glede odstranitve čl. XXV. berlinske pogodbe je doseženo med velesilami popolno soglasje. Srbska vlada bo spolnila zahtevo velesil, dala bo na Dunaju dotično izjavo ter izrekla svojo pripravljenost stopiti s sosedno monarhijo v prijateljsko sosedsko odnose, k čemur je pa v prvi vrsti potrebno, da se stalno uredi gospodarski odnosi obeh držav. Obenem bo Srbija pokazala na to, da je že izdala naredbo, da se poklici rezervistov preklicajo in v kratkem popolnoma razoroži.

V nemškem parlamentu je govoril kancelar knez Bülow na dolgo in široko o avstro-srbskem sporu in o vlogi, ki jo je v tem sporu igrala Nemčija kot zvesta zaveznica A. O. Dokazoval je, da je Nemčija s tem branila samo svoje koristi, kajti ako bi bila A. O. v tem sporu diplomatično premagana, stala bi potem Nemčija oni skupini velesil nasproti, katere so prej stale proti A. O. „Nemčija stoji zvesto na strani Avstrije ter brani tako tudi svoje lastne koristi.“ To smo tudi mi vedno trdili in pravimo, da brani Nemčija v prvi vrsti svoje koristi, potem pa le koristi prodirajočega nemštva brez vsakega ozira na Avstro-Ogrsko, ki je po večini slovanska.

Volilni imeniki so po mnogih občinah že razporejeni, in kjer še niso, bodo v najkrajšem času. — Opozorjamo in pozivljamo somišljenike, naj se vestno pobrigajo zato in naj se vsakteri, bodisi glede svoje, bodisi glede oseb drugih naših somišljenikov prepriča ali so v volilnem imeniku. — Somišljeniki, čas je kratek, zato pozor in na delo!

Štajerske novice.

b Seja izvrševalnega odbora Narodne stranke se vrši v petek ob 8. uri zvečer v stanovanju gospoda dr. V. Kukovca.

b Zaupniki narodnega sveta, ki še niso vrnili nabiralnih pol, oziroma poslali prispevkov, naj izvolijo to kmalu storiti, ali vsaj poročati o nepovoljnem uspehu. Posnemajmo češki narodni svet, katerega biti član je vsakemu zavednemu Čehu ponos!

Spodnještajerski n. sv.

b Splošna kurija za spodnještajerska mesta in trge. Nemci si glede kandidature v tej skupini, v kateri volijo vse nemške in slovenske mestne ter trške skupine jednega poslanca, še niso na jasnem. Boje se socialistov. Ker imamo Slovenci v tej skupini zelo mnogo volilcev, se mora na vsak način postaviti številni kandidat, ki bo odločeval pri event. ožji volitvi.

b Prazni izgovori. Naša razkritja o nepoštenem postopanju pri pogajanjih za složne volitve v deželni zbor so mariborskim duhovnikom postala neprijetna. Zato se sedaj izgovarjajo, da niso bili duhovniki oni požrešneži, ki so sklenili priboriti v deželnem zboru 13 mandatov, ampak da so bili duhovniki za spravo, lajiki dr. Benkovič, dr. Vrstovšek pa niso hoteli sprave. Včerajšnja „Straža“ pa piše v nasprotju s prejšnjo številko, da se je sklep Kmečke zveze storil soglasno, torej so bili tudi duhovniki za — boj. Neprijetno je izgovarjati se na dr. Vrstovška in dr. Benkoviča, kajti znano je, da sta ta dva gospoda le gumijeva možička v rokah dr. Korošca in piskata po pritisku svojega mojstra. Če je govoril za boj še tudi kak krščanskosocialni mladenič, tudi to ni bilo drugega nego avtomatično ponavljanje tega, kar so mojstri istemu desetkrat naprej trobentali. Odgovornost zadene vprizoritelj in med temi igra prvo vlogo dr. Korošec. Pred 2 leti in sicer 8. svečana 1907 je dr. Korošec z resnim obrazom v Narodnem domu v Mariboru razpravljal vprico 10 zaupnikov narodne stranke o volitvi skupnega volilnega odbora. Ob isti uri se je pa v tiskarni sv. Cirila tiskala izjava njegove stranke, da narodne stranke sploh ne poznajo. Tako je letos 20. t. m. isti vodja duhovniške stranke izjavljal, da je Kmečka zveza smatrala kot potrebno stopiti v dogovor z narodno stranko in konservativci zaradi složnih volitev. Ob istem času so pa imeli krščansko socialni mladeniči od istih mariborskih duhovnikov vabila v rokah, da pridejo 25. t. m., torej pet dni pozneje, v Maribor, da se dogovorijo o volilnem boju zoper liberalce. Če poštenost velja v zasebnem življenju, morala bi veljati tudi v politiki. Hinavec in nepoštenjak v politiki pa zasluži obsodbo kakor vsak drug neodkritosrčnež.

b Z osebnostmi je začela v volilnem boju č. „Straža“ v svoji včerajšnji številki. To pribijemo, da ne bo izgovorov, ako bomo mi vrnili miko z dragim. Ne vemo, če ne bode to klerikalcem neprijetnejše ko nam!

d V celjskem okraju (kmečke občine) nameravata baje s klerikalne strani kandidirati Terglav in šentpeterski župnik dr. Jančič.

b Lastovke že prihajajo nazaj, namreč italijanski in hrvaški delavci. Te dni se jih je več stotin peljalo na Zg. Štajersko in Solnograško iskat dela.

b Imenovanja v poštni službi. Imenovana je ekspeditorica Štefanija Seitz za poštno oficijantino 2. razr. v Podčetrtnu, Leopoldina Wresonnig za poštno oficijantino 2. razr. v Konjicah in Ožvalt Boštjančič za poštne oficijanta 1. razr. v Beljaku.

v Za Ciril-Metodovo družbo nam je poslal veliko zbirko znamk g. L. Černež, nadučitelj v Grižah. Prisrčna hvala!

a Ponočni škandal predsednika Tarabocchie. „Zagrebaška Korespondenca“ poroča: V noči od sobote na nedeljo je prišel predsednik senata v veleizdajskem procesu Tarabocchia precej pijan okoli 2. ure ponoči v kavarno „Corso“ in je provociral tam škandal, ko je tam razgrajal in vpil: „Jaz sem Hrvat in bom sodil po svojem sodniškem prepričanju. Srbe pa sovražim, ker vsi Srbi so lopovi“. Le razsodnosti navzočih se je zahvaliti, da ni prišlo do večjega škandala. — V noči od nedelje na ponedeljek pa je provociral Tarabocchia nov škandal. Nek srbski pop je baš prihajal s kolodvora in šel v gostilno k večerji. Ko ga je T. srečal, je pred njim pljunil. — Z obema aferama se bo bavila sodnija.

b. Več luči! Iz celjske okolice, iz Zavrčne, se pritožujejo ljudje, da na cesti od mosta čez Voglajno mimo Štravske proti Jožefovemu griču ni ponoči prav nobene razsvetljave in prosijo, da se to kmalu popravi. Stojita tamkaj dve svetilki, a nista nikdar prižgani.

b. Ali v Celju ne veljajo zakonski predpisi o trpinčenju živine? Mestna občina celjska je dala trg okrog pošte in tudi strmi klanec pri Rebenšku asfaltirati. Kdor ima sedaj tam opravka in je količkej usmiljenega srca, se mora vsak dan jeziti, kako voznički mučijo konje v tisti klanec, ker so tla gladka in se konjem neprestano drše. Tu so jo modri mestni celjski „očetje“ po stari navadi zopet „pogrunjali“. Pod cestovodom je pa tako blato, da je nevarnost za pasante, da v njem obtičijo. Če ima mesto za „Südmark“ dovolj denarja, bi lahko kupilo tudi nekaj trug-procea, da bi se blato odpravilo. Pa za koristne stvari imajo nemški Celjani gluha ušesa!

d. Odhodnice priredi svojemu marljivemu članu in pevcu gosp. Alojziju Trstenjaku „Slov. delavsko podp. društvo“ v Celju jutri 31. t. m. ob 8. zvečer v društvenih prostorih.

b. Iz Šoštanj. 21. t. m. se je konstituiral šolski odsek obrtno-nadaljev. šole v Šoštanju sledeče: za načelnika je izvoljen g. A. Trobej kot odposlanec „Posejilnice“, za namestnika g. Karl pl. Adamovich iz Velenja kot odposlanec okraja Šoštanj in za blagajnika g. Ivan Lukman. Gg. Hauke, Orel in drugovi so zahtevali, da se jim radevolje prepusti funkcija namestnika, češ, to mora biti v izraz pravičnosti nasproti politični stranki, ki jo oni zastopajo. Po našem mnenju pa oni nikakor ne zastopajo šoštanjskega nemštva, ker volila jih je namestnija, obrtna in trgovska kamora in deželni odbor, ampak poverjeno jim je zastopstvo imenovanih šole podpirajočih korporacij. Kot taki imajo dolžnost, skrbeti za kar največji napredek šole, ne pa uganjati svojo strankarsko politiko. Ali pa imajo morda ministerstvo, deželni odbor in trgovska in obrtna kamora skrivni namen, tudi tukaj nastaviti svoj ponemčevalni vod?

d. Iz Gornjegograda. V števil. 67. „Narodnega Dnevnika“ se zagovarja g. dr. A. Brumen iz Ptuj proti očitanjem mariborske „Straže“, da je nekoga Franceta Krajnc rubil za 540 K. Svetujemo gosp. dr. A. Brumenu, naj vpraša mariborsko „Stražo“, zakaj ne ozmerja svojega pristaša g. dekana in duhovnega svetovalca Franceta Dovnika v Gornjemgradu, ker je isti kot zastopnik ljubljanskega kapitlja tožil gospo Amalijo Kosel za 2 kroni beri dve kroni. — Ja Bauer, dass ist aber was anderes!

b. Divji potujoči obrtniški pomočnik. V Konjice je prišel 26. marca 36letni „ubogi rejžigar“ Kočevar. Ker ni imel denarja, je prosjačil. Policaj ga je dal vsled tega pod ključ, tam je pa tako razsajal, da so ga morali vkleniti.

b. Ponesrečil se je v nedeljo ob pol dveh zjutraj na Pragerskem 31letni železniški delavec Anton Hohnik pri premikanju vlaka. Prišel je pod jeden voz, pri čemur mu je pri kolenih odrezalo obe nogi in jeden prst na levi roki. Ponesrečenca so z brzovlakom odpeljali v Maribor.

Marckhl o „Slovanski jednoti“. V nedeljo je govoril na shodu nemškega društva v mariborski kazini Marckhl. Tokrat si je pribral svoje obligatne napade in denunciacije Hribarja in ljubljanskih Slovencev; prerokoval pa je bodoče postopanje „Slovanske jednote“. Po Veliki noči, pri posvetovanju o proračunu, bode ta namreč uprizorila pravi parlamentarni vihar; vlada si bo

Slovane po stari navadi (?) kupila z različnimi darovi na stroške Nemcev (!). No, kaj novega ni povedal knušni poslanec celjskega mesta. To pesem že čivkajo dolgo vsi nemški vrabci, ker se namreč boje solidarnega nastopa Slovanov v parlamentu, ki bi nam mogel za naše davke priboriti to, kar nam gre.

a. O ptujskem Orniku poroča „Sloga“ sledeče zanimivosti. Pri tej priložnosti bomo omeniti, da je svoje dni Ornig ravno tako lovil zaupnice med svojimi lastnimi meščani, ko ga je napadal „Arbeiterwille“ in Ornig ni imel poguma tožiti, ampak je pustil, da mu je Linhart pisal „popravke“ za desetak. Da bomo Linhartu in Ornigu osvežili spomin, pristavimo še, da je bilo to v dobi, ko je še hodil Linhart agitirat za Bračka (Wratschko) v Trbovlje med socijalne demokrate in se je proti Ornigu bahal, da bo s svojimi popravki uničil list „Arbeiterwille“. O zaupnici sami še izdamo sledečo zanimivost: spisal jo je za dobre novce Linhart, tisti pohabljeni Seidl pa je od hiše do hiše beračil podpise. Ornig jo je potem poslal deželnemu namestniku, za „Marburger Zeitung“ pa je narekoval Linhartu svoje zasluge. Tri tiste teh slavošpevov je poslal potem v Gradec in sicer dež. namestniku, dež. glavarju in predsedniku trgovske zbornice. Tako je delal Ornig svoje dni in kakor se vidi, se tega ni odvalil tudi sedaj. — Prosimo slovenske kmetске obč. predstojnike, naj nam naznanijo vsak slučaj, ko bi se jih s takimi sredstvi nadlegovalo! Odgovorijo pa naj s tem, da od glavarstva zahtevajo razpis volitev za okrajni zastop! Tam bomo mu dali odgovor!

b. Mariborske novice. Galerija se je sesula v nedeljo popoldan v menažeriji Berg med prestavo. Nastala je velika zbežanost, a k sreči ni bil nikdo resno ranjen. — V soboto ponoči sta napadla dva topničarja v družbi z nekim delavcem Lešnikom brata Ivana in Leopolda Bergerja v Pobrežju blizu železniškega mosta. Ivan Berger je dobil težke rane na glavi in rokah, ker je jeden topničarjev rabil orožje. Bergerja sta baje v neki krčmi izživala. — Slabomna žena nadelavca Iskrača je v nedeljo izginila iz svojega stanovanja Mlinske ulice 39. Ker je pogosto govorila o samomoru, si je morda vzela življenje.

b. Umor. 11letno šolarico Marijo Hribernik v Modriču na Pohorju blizu Oplotnice, katera je dobila neznatno dedščino, je umoril v kuhinji z nožem nek 30letni fant iz zavisti. Morilec je zbežal v Pohorje.

b. Samomor. Hermina Tiel, 16 let stara hčerka občinskega tajnika v Brucku ob Muri, se je dne 28. t. m. opoldan vstrelila s 7 m/m revolverjem v desno sence. Krogla je obtičala v glavi. Nesrečno dekle je drugi dan umrlo. Vzrok tega žalostnega dejanja ni znan.

Kranjske novice.

a. Nar. Del. Org. v Ljubljani je pridno na delu, posebno na pridobivanju članov med mladino. Mladeniški naraščaj v raznih slojih pridobivati — to je gotovo za obstoj organizacije prva in najvažnejša naloga. Zato si je izbrala N. D. O. prav srečno pot!

a. Zaradi zapeljevanja h krivemu pričevanju obsojen notar Hafner v Kostanjevici še vedno nastopa kot kazenski zagovornik in to celo v svojem okraju. Debelo kožo imajo razni klerikalni kolovodje!

a. Slovensko gledališče v Ljubljani. V četrtek, dne 25. t. m. je bila zadnja operna predstava v tej sezoni. Pela se je J. Čajkovskega velika opera „Onjegin“. Lepše se niso mogli

posloviti solisti slovenske opere nego so se s tem velikanskim, monumentalnim delom. Tekmovali so vsi solisti med seboj in v zadregi smo bili, kdo bi naj dobil prednost. — Gdč. Šipankova je pela s svojim, še v višini tako krepkim in finim sopranom in elegantno igrala Tatjano in dosegla vrhunec v sceni, ko piše pismo Onjeginu. Občinstvo jo je po drugem dejanju obdarilo s cvetjem. Ga. Nordgartova je pela in igrala Olgo živahno; izborna je bila v veledramatični sceni na balu, ko izbruhne Lenskega ljubosumnost na dan in da povod dvoboju med Onjeginom in njim. — Poleg gdč. Šipankove je bil g. pl. Vulaković v naslovni ulozi najboljši; ni le pel z znano dovršenostjo in eleganco, ampak je tudi igral veledramatično teško ulogo Onjegina. — G. Fiala (Lenski) je častno tekmoval z g. Vulakovićem. — Dobri so bili gdč. Thalerjeva (Larina) s simpatičnim glasom in gdč. Peršlova (Filipjevna) s krepkim altom. G. Križaj (Knj. Gremin) je pel arije v predzadnji sliki elegantno; občinstvo ga je navdušeno aklamirilo, ravnotako Iličića (Trignet). — Zbor ni bil tako dober, kakor v prejšnjih predstavah, poznale so se tupatam (v sceni na balu!) znatne vrzeli, medtem ko je igral orkester dovršeno. — Hiša je bila malone razprodana; opaziti je bilo mnogo izvenljublanskega občinstva. — Gospod ravnatelj Govekar je lahko ponosen, da se je operna sezona končala tako častno. Dr. R. M.

Koroške novice.

o Deželnozborna volitev v kmečkih občinah na Koroškem. Včeraj 29. t. m. so volile kmečke občine. Odločitev je padla kar pri prvih volitvah. Izvoljena sta dva Slovenci (dozdaj so imeli Slovenci v deželnem zboru samo Grafenauerja), 11 nemških naciionalcev in 2 nemška klerikalca. Izvoljen je Slovenec Grafenauer v vol. okraju Pliberk—Železna Kapla z 877 glasovi proti L. Pristovu, kandidatu nemških naciionalcev (277 glasov), dalje je izvoljen Slovenec Florijan Ellersdorfer v vol. okr. Beljak—Dobrla vas z 748 glasovi proti nem. naciionalcu Röschn (523 glasov). Lepo manjšino so dosegli Slovenci v vol. okraju Celovec okolica—Borovlje, kjer je dobil slov. kandidat Ivan Štrukl 722 glasov proti 1350 nemškonaciionalnim, ravno tako v vol. okraju Beljak—Paternion—Rožek slovenski kandidat Ivan Vošpernik 774 glasov proti 1090—1160 nemškim, dalje v vol. okraju Trbiž—Podkloster slov. kand. Jožef Škrbina 221 glasov proti 338 nemškim. To je gotovo lep uspeh pri zadnjih volitvah, še lepši bi pa bil, da se giblje koroška slov. politika v bolj umrjenem in ne tako ekskluzivno klerikalnem duhu.

o Prevalje. (Ožje volitve.) Naš župan je naznanil, naj pride vsak volilec sam po glasovnico v občinsko hišo. Med tem so se pa razdelile med socijaldemokrate glasovnice, ne da bi se bil kdo oglasil zanje. Eden volilec je dobil po sto komadov, med tem ko slovenski volilec ni dobil niti za svojega soseda. Mi si bomo to zapomnili in merodajni faktorji bodo poskrbeli za kaznovanje takšnega nečuvnega postopanja našega župana.

o Wernberg pri Beljaku. — V kmetški skupini so porazili Slovenci nemške naciionalce z ogromno večino. Živela vzorna občina na skrajni slovenski meji!

v Možica. Na dan volitev se je zgodil pri nas slučaj, ki razburja vsakega poštenega človeka. Volitve za deželni zbor (na 24. marca) so se pri nas

vršile v neki gostilni p. d. pri Krautu. Vled razburjenosti je bilo umevno, celo potrebno, da so se nastavili redarji, ki so skrbeli za red. Dva redarja ali policaja nastavljeni od „pliberske unije“ sta imela nalogo skrbeti za red. Eden policaj je bil zunaj, torej izven hiše, drugi pa v sobi, ali pravzaprav med vrati. Ko pride neki kmet (Kaiser), ga prosi, naj mu naredi prostora, da pride v sobo. Policaja pa popade jeza in ošabnost in dopoveduje kmetu, da je on policaj v Možici in kot tak drugi gospod za verbolterjem. Kmet ga še enkrat prosi. Policaj pa ga zagrabi, drugi mu pomagajo in kmalu so postavili nemški in nemškutarski kulturnoski kmeta na „left“. Kmet se je seveda razburil in udaril policaja malo s palico, nakar je bil aretiran in se bode vršila obravnava pred sodiščem. Mi pa prosimo merodajne kroge, da se natanko informirajo o tem ter storijo svoje korake, da se kaznuje tudi nepostavno postopanje takšnih nemškutarjev.

Primorske novice.

v Novo imenovani vojaški zapovednik v Zadru fml. Fanta je nastopil svoje novo mesto.

v Umrl je v Trstu bivši drž. poslanec tržaške trgovske zbornice veletržec Jožef Bazevi.

v Novo društvo. Namestništvo v Trstu je potrdilo pravila društva „Zveza županov in podžupanov na Krasu“ s sedežem v Sežani.

v Glasbeno društvo „Trst“ so si osnovali tržaški Slovenci. Že dolgo se je čutilo pomanjkanje takega društva.

Gospodarski povzdig Istre. Vled iniciative poslancev dr. Laginje in dr. Rizzija se snidejo v sredo 31. tm. v Trstu vsi novoizvoljeni isterski deželni poslanci brez razlike strank. Izdelati se namerava program za gospodarsko povzdigo Istre. Upanje je, da bo vlada pripomogla k akciji z večjim doneskom kot je prvotno nameravala. Tudi deželni odbor bo dal iz deželnih sredstev večjo svoto.

d. Načrte za uravnavo vlpavskih voda in proračun stroškov v skupnem znesku 1.152.000 K je poljedelsko ministerstvo odobrilo.

Dnevna kronika.

a. Stoletnica rojstva Nikolaja Gogolja, velikega ruskega pesnika in pisatelja, je jutri 31. t. m. Gogolj je silna prikazen v celi književnosti in ena cela perijoda se imenuje Gogoljeva. Gogolj je bil rodом Malorus ali Ukrajinec. A. Gogolj je pisal v kljub temu v jeziku Puškina, Lermortova in Žukovskega — velikoruskem. V Gogoljevih prvih delih je polno svežega in zdravega humorja; pozneje je ta prišel v bolj otožni in tugujoči ton, o katerem je rekel Puškin, da „krije za smehom solze“. Najlepša vseh Gogoljevih novel je zgodovinska novela „Taras Bulba“, kjer v velikem slogu slika svojo domovino Ukrajino in del nje zgodovine. V drugih novelah kaže tudi velikomestno, posebej petrograjsko življenje; mnoge so prepletene z jedko satiro na takratno rusko družbo. Gogolj pa se poskušal tudi v drami in njegova komedija „Revizor“ je pravzaprav početek razvoja ruske drame. Največje in najsijajnejše delo Gogoljevo pa je roman v dveh delih „Mrtve duše“. Proti koncu življenja je Gogolja morila težka živčna bolezen in v tem položaju so ga vlovili pijetisti. V največji muki — smatrajoč vsa svoja dela za smrten greh — je preživel zadnjih deset let. Umrl je 4. marca 1852.

a. O velikih poplavah prihajajo poročila iz nekaterih krajev vzhodne Nemčije.

d Na dunajski borzi so včeraj kurzi vrednostnih papirjev visoko poskočili.

a Strahoviča na Hrvatskem. Pred več kot mesecem dni so aretirali v Petrinji zaradi suma veleizdaje kmeta Pajica. Iz krogov zagovornikov se izve, da dotičnik še do danes ni bil zaslišan od preiskovalnega sodnika. Bil je aretiran brez vsakega zaslišanja.

a Afera Friedjung. Poročali smo včeraj o denuncijantskem članku dr. Friedjunga v „Nene Fr. Presse“. V imenu hrv. srbske koalicije sta poslanka Tuskán in Medaković poslala na „N. F. P.“ brzojav s pozivom, naj dr. Friedjung navede imena vseh poslancev, ki jih sumnjiči v dotičnem članku zveze s Srbijo in veleizdajskih tendenc. Dr. Friedjung je na to odgovoril, da tega ne stori, ker noče dati drž. pravdniku Accurtija novega materiala za veleizdajski proces. Zato so včeraj poslali zastopniki koalicije novo brzojavko na „N. F. P.“ v sledečem smislu: Ker dr. Friedjung noče imenovati imen, dasi dobro ve, da je brez tega sodno zasledovanje nemogoče, in ker se tako hoče izogniti sodnijskim posledicam, je hrv. srbska koalicija prisiljena, imenovati dr. Friedjunga javno obrekovalca, ter ga hoče na ta način prisiliti, da pride z imeni.

Narodni gospodar.

o „Državno zvezo nemških obrtnih združnih zvez za Avstrijsko“ osnujejo si v kratkem nemški obrtniki. V nemškem obrtništvu opazujemo velikansko gibanje, dočim pri nas ni človeka, ki bi se z vso vnemo in žilavostjo posvetil obrtniški organizaciji na Slov. Štajerskem.

o Rokodelska in industrijska razstava se vrši od 5. do 19. sept. t. l. v Linca.

o Obrt.-pospeševalni urad v Gradcu namerava v l. 1909. prirediti sledeče tečaje v Gradcu: tečaj glede pozlačenja z roko za knjigoveze, tečaj za stavbne mizarje, tečaj za krojače za gospode, čevljarji tečaj, tečaj za izdelovanje perila. Prirediti namerava tudi tečaj za obrtno knjigovodstvo za čevljarje, krojače in ključavničarje. V Celju namerava prirediti tečaj za krojače ženskih oblek. Kakor vidimo, ogromna večina dela tega za celo deželo osnožanega urada je v dobro le štajerskim Nemcem.

o Usposobljenostni dokaz za gostilniško obrt. Trgovsko ministerstvo je prizadetim zadrugam uposlalo načrt naredb o uvedanju usposobljenostnega dokaza v gostilniški obrt. Po § 23. nove obrtne postave je namreč trgovinski minister upravičen dolžnost takega dokaza naredbenim potom po zaslišanju prizadetih korporacij upeljati. Začasno se namerava to upeljati za Dunaj, Inomost, Prago s predmetji, dalje tudi Liberce, Ustje, Karlove vare in Brno. Nedvomno je, da se bo naredba, če se tam enkrat upelje, sčasoma razširila na celo državo.

Po svetu.

Slepici v Avstriji. L. 1908 je bilo slepih v Avstriji 7627 moških in 6943 ženskih. Sleporejenih je bilo od teh 2077. V zavodih za slepe jih je bilo komaj 1003.

Svojo čast je maščevala. V Stan-kovcih na Hrvatskem se je ljubimec lepe Mare poročil z drugo. Lepa Mara je strelala nenj s pištolo. Pri drugem strelu so ji orožje iztrgali. V zaporu je postala mati, porota jo je oprostila.

v Rodbinska žaloigra. Tesar Sal-kovsky v Gedele na Ogrskem je 27. tm. s kuhinjskim valjem v pijanosti tako dolgo udrihal po glavah svojih 3 deklic v starosti 2, 6 in 10 let, dokler niso bile mrtve. 12 letni deček je zbežal. Morilec, katerega so zaprli, je izjavil davi mogel več gledati bede v rodbini. — Vsled gmotnega ruina je v obupu privatnik Gagliardo v Benetkah ustrelil svojo 23 letno hčer in sebe. Druga hčerka mu je skozi okna ušla.

v Reparji v Galiciji. Dne 26. tm. zvečer so vdrl v hišo veleposestnice Marije Lebovske v Goslicah v Galiciji reparji, ko je rodbina baš večerjala. Odprli so silomapisalno mizo in ukradli 10.000 K v denarju in papirjih, 3 hranilne knjižice v vrednosti 25.000 K in juvelov v vrednosti 100.000 K.

Veleizdajski proces v Zagrebu.

Ponedeljek: devetnajeti dan.

Nadaljuje se zaslišanje trgovca Bekića.

Pravi med drugim, da je čisto irelevantno, jeli srbstvo tukaj staro dvesto ali tristo let.

Dejstvo je, da smo tu in da nismo šele dve ali tri leta, kakor obtožnica pravi. Neidentificiram pravoslavne vere z narodnostjo, ker menim, da je Srb lahko tudi katoličan, kakor tudi ni vsak, ki je pravoslaven, Srb. Pri tem odloča prepričanje. Madžari v tolikih desetletjih ne morejo Slovakov pomadžariti, meni se pa impetira, da sem v 2—3 letih v onem kraju ustanovil Srbstvo.

Dalje pravi med drugim: Če imajo Nemci (v Rumi) pravico do snovanja svojih društev, imamo menda to pravico tudi mi, ki smo od davna tu.

Drž. pravd.: Da, a viste eden narod s Hrvati.

Adam Pribičević (zakliče): Tudi Slovenci imajo tukaj svoja društva.

Za ta klic izključi senat Ad. P. za cel teden iz sodne dvorane.

Drž. pravd.: Prisposabljal ste Vaše Sokole s češkimi. A Čehi ne teže izven monarhije.

Obt.: Dokazite vendar to enkrat že za nas. Komaj čakam teh dokazov. Mi smo težili za ekonomskim in političnim ojačanjem našega naroda. Hoteli smo narod iztrgati iz madžarskih krempljev. Nismo fantasti, ki bi težili za večjim teritorijem.

Drž. odv.: Ko ste bili v dvoru aretirani, so bili tam porušeni kašipoti z napisi z latinico. To je plod vaše vzgoje.

Obt.: Potem smo morda mi tudi odgovorni za Frankove legijonske čete. Če se je vsled vednega hujškanja v narodu razburila kri, potem je to vaš uplji, drž. pravdnik. To je plod vaše obtožnice, ki zanika vse, kar je srbsko.

Drž. prav.: Nisem obtožil srbskega naroda, ampak samo vas 53.

Obt.: Če bi bili mi delali na kako revolucijo, bi bili pri nas našli tudi dinamit, bombe itd. A kaj ste našli? Čutire, preproge, odeje itd.

Drž. pravd.: Da, a ono drugo je izginilo.

Obt.: Kam smo to skrili? Pončevali smo narod za umno gospodarstvo, dvignili smo našo občino. S takimi sredstvi se ne punta narod. In glejte še sedaj v teh burnih časih je narod ostal miren.

Dr. Popović: Ker se vas že sprašuje za vaše mišljenje, povejte mi, kaj mislite, kaj je bolje, da se Hrvati in Srbi organizirajo vsak za se v svojih organizacijah, paralelno, na stališču narodnega jedinstva, ali v skupnih organizacijah.

Obt.: Menim, da bi se s skupnimi organizacijami na zunaj samo oslabili.

Slede še nekatera vprašanja zagovornikov.

Nato se privede petindvajseti obtoženec dovršeni pravnik

Simo A. Živković.

Sodeloval je pri organizaciji srb. samostalne stranke: obširno razlaga, o čem vse se je narod poučeval. Razlaga obširno iz zgodovine, kako so se sem naselili Srbi, in pravi, da ti zgodovinski dokumenti stoje v popolnem nasprotju z obtožnico. Govoreč o srbski zastavi pravi na koncu, da morda ni več daleč čas, ko bo enako obtožena tudi hrvatska zastava. Pove, da se je baš po njegovem delu ustanovila hrvatska čitalnica v Dvoru. Vedno je propagiral misel skupnega dela Hrvatov in Srbov, hrvatske in srbske čitalnice. Po mnogih študijah o telesnem nazadovanju kmetov je prišel do prepričanja, da vzroki za to leže v alkoholi: z mu, in srbski Sokol je narod v tem oziru poučeval. Glede Nastičeve izpovedbe bo izpovedal tudi on, ko pride Nastić sam.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Položaj v Srbiji.

o Belgrad, 30. marca. (Brz. N. D.)

Iz 14 mest so prišle na vlado brzojavke z željo, naj vse potrebno ukrene za veliko skupščino, ker navadna skupščina nima pravice odločevati o prestolonasledstvu. Kralj Peter se zelo protivi temu, da bi sklical veliko skupščino, ker je taka velika skupščina leta 1858. zahtevala, da se njegov oče odpove srbskemu prestolu in da zapusti deželo. Raji se hoče prostovoljno odpovedati prestolu, kakor pa da bi ga velika skupščina zopet odstavila.

o Belgrad, 30. marca. (Brz. „Nar. Dn.“) Vkljub vsem uradnim dementijem se še vedno vzdržujejo vesti, da se kralj Peter pogaja z vlado o odpovedi na prestol. Vendar se nikakor ne misli, da bi kralj Peter v tem trenutku odstopil. Ker je vlada doživela fiasco s svojo zahtevo, da bi dobila Srbija pas zemlje, ki bi jo vezal s Črno goro in tako z morjem, se v političnih krogih zelo mnogo govori o carinski zvezi z Bulgarsko. Nekateri opozicijski listi celo pišejo za perzonalno zvezo z Bolgarijo na ta način, da bi car Ferdinand postal srbski prestolonaslednik.

d Belgrad, 30. marca. (Brz. „Nar. Dn.“) V včerajšnji seji ministerskega sveta je prišlo do ostrega konflikta med pravosodnim ministrom Ribarcem in ministroma Milovanovićem in Pasićem pri razpravi o veliki skupščini. Ribarac je odločno izjavil, da se mora sklicati velika skupščina, če se nočejo izpostaviti nevarnosti, da kedaj zopet ne pride prestolonaslednik Jurij in ne prekliče svoje odpovedi. Temu sta se protivila ministra Milovanović in Pasić, na kar je Ribarac izjavil, da on kot pravosodni minister nikakor ne more pripustiti, da bi se prelomila ustava in da zato poda ostavko.

Odstop Izvolskega.

Petrograd, 30. marca. (Brz. „Nar. D.“) Tukajšnji listi poročajo, da je odstop ministra zunanjih zadev Izvolskega povzročila carjeva graja. V zadnji avdijenci v Carskem selu mu je bajecar Nikolaj dal razumeti, da je njegova politika ruski ugled v Evropi znatno oslabil.

Tržne cene.

29. marca.

Kava v Hamburgu: Santos Good Average za marc —, za maj 35'75, za september 33'75, za december 32'75. Tendence mirna.

Sladkor. Praga: surovi sladkor prompt K 23'75, za oktober — december K 22'40. Tendence stalna. — Vreme lepo.

Budimpešta, 29. marca. Pšenica za april 14'04, pšenica za maj 13'74, pšenica za oktober K 11'16, rž za april K 10'24, rž za oktober K 9'22, oves za april K 8'81, oves za oktober K —, kornuza za maj K 7'59. Pro-met 12.000 met. st.

Budimpešta, 29. marca. Svin-jad: ogrske stare, težke — do — vin., mlade, težke 142 do 144 vin., mlade, srednje 142 do 144 vin., mlade, lahke 142 do 144 vin.; zaloga 20.020 kom.

Svinjska mast v Budimpešti: 156—, namizna slanina 136—.

Vsled slabe tendence v Pešti, je tudi na dunajski borzi tendence slaba; pšenica in kornuza sta padli za 15, rž za 15—20 in oves za 20 vin.

Produktni trg. Pariz: moka za tekoči mesec 30'60, moka za prihodnji mesec 30'80, moka za maj — junij 31'10, moka za maj — avgust 31'30, pšenica za tekoči mesec 24'10, pšenica za prihodnji mesec 24—, pše-

nica za maj — junij 24'30, pšenica za maj — avgust 25—, rž za tekoči mesec 16'60, rž za prihodnji mesec 16'75, rž za maj — junij 16'85, rž za maj — avgust 17'10.

Iz sodne dvorane.

Celje, 29. marca.

o Goljuha. Čevljar Melhijor Klav-zer v Sp. Sušici pri Bizeljskem je kupil dne 5. okt. 1907. od tvrdke Singer Co v Celju šivalni stroj na obroke za 250 K. Plačal je za stroj samo 40 kron in ga prodal baje neki neznani osebi za 90 K dalje, čeravno bi ga glasom pogodbe ne smel prej prodati, dokler ne bi bil popolnoma odplačan. Sodišče ga obsodi na 3 mesece ječe.

Maribor, 27. marca.

o Tepez. (Okrožno sodišče.) V Ve-ličah pri Arnovžu je 1. nov. l. l. več fantov skupaj pilo in zvečer sta se napotila viničarska sina Jožef Marko iz Čršaka in Fr. Menhart iz Svičine s fanti Al. Šamperlom, Fr. Polcom in drugimi domov. Spotoma pride med pijanimi fanti do prepira in slednjič do tepeža, pri katerem sta Jožef Marko in Fr. Menhart Polca precej zdelala in mu tudi z nožem zadala rano v hrbet. Jožef Marko je še obtožen, da je Šam-perla pregovarjal, naj pri sodišču zanj ugodno izpove. Oba obtoženca spozna sodni dvor krivim v smislu obtožbe in ju obsodi, Jožefa Marko na 5 mesečno ječo s postom vsakih 14 dni in Fr. Menharta pa na 3 mesečne ječo ter oba, da plačata Polcu odškodnino v znesku 100 K.

Listnica uredništva.

„Stava“: V št. 6 „N. D.“ je tudi črtica Vojaslava Moleta: „Čudno srečanje na Plantah v Krakovu“. Zdravi!

Za Veliko noč

priporoča svojo veliko zalogo možkih, ženskih in otroških obutev po nizkih cenah. Daje tudi na obroke. — Naročila po meri tekem 24 ur. Stefan Strašek, Celje, Kovaška ulica 3. 42 5-1

Priporoča se!

ANTON ŠARC

= v Ljubljani =

sv. Petra cesta štev. 8

pri nakupu platna, prtev, prtičev itd. bombaževinastega blaga, žvicarskih vezil. 188 52-1

Opreme za neveste

perilo za gospe in gospode izdeluje se doma in po meri.

Cene nizke. Blage dobro.

Pralnica in svetilolalnica v Kolodvorskih ulicah 8.

SUKNA



in modno blago

.. za obleke ..

priporoča firma

Karel Kocian

tvornica za sukno

v Humpolcu na Češkem.

Tvorniške cene. Vzorci franko.

112 50-18